

Seat No. : _____

MD-201

May-2025

B.Com., Sem.-II

106 : Economics

(Principles of Economics-II)

(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. સ્થિર ખર્ચ અને અસ્થિર ખર્ચના ખ્યાલો સમજાવો. 14
અથવા
1. ઈજારાના બજારમાં સરેરાશ આવક અને સીમાંત આવકના ખ્યાલો સમજાવો. 14
2. પૂર્ણ હરીફાઈ એટલે શું ? પૂર્ણ હરીફાઈના લક્ષણો ચર્ચો. 14
અથવા
2. પૂર્ણ હરીફાઈમાં પેઢીની લાંબાગાળાની સમતુલા સમજાવો. 14
3. ઈજારાયુક્ત હરીફાઈવાળા બજારના લક્ષણો સમજાવો. 14
અથવા
3. ઈજારામાં કિંમતનિર્ધારણની પ્રક્રિયા સમજાવો. 14
4. વહેંચણીનો સીમાંત ઉત્પાદકતાનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 14
અથવા
4. ભાડાનો આધુનિક સિદ્ધાંત સમજાવો. 14
5. બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (12માંથી કોઈપણ 7) 14
(1) કુલ અસ્થિર ખર્ચ રેખા કેવી હોય છે ?
(a) ઋણ ઢાળવાળી (b) ધન ઢાળવાળી
(c) x-ધરીને સમાંતર (d) y-ધરીને સમાંતર
(2) કુલ ઉત્પાદન ખર્ચ ÷ ઉત્પાદનના એકમો = _____.
(a) સરેરાશ સ્થિર ખર્ચ (b) સરેરાશ અસ્થિર ખર્ચ
(c) સરેરાશ ખર્ચ (d) સીમાંત ખર્ચ

- (3) કયા બજારમાં સરેરાશ આવક અને સીમાંત આવક સરખી હોય છે ?
- (a) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ (b) પૂર્ણ હરીફાઈ
(c) ઈજારો (d) અલ્પહસ્તક ઈજારો
- (4) નીચેનામાંથી કયા બજારમાં વેચવામાં આવતી વસ્તુઓ સમાનગુણી છે ?
- (a) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ (b) ઈજારો
(c) અલ્પહસ્તક ઈજારો (d) પૂર્ણ હરીફાઈ
- (5) પૂર્ણ હરીફાઈના બજારમાં વેચનારની સંખ્યા કેટલી હોય છે ?
- (a) મર્યાદિત (b) અમર્યાદિત (c) એક (d) અલ્પ
- (6) નીચેનામાંથી કયા બજારમાં પેઢીએ કિંમત સ્વીકારનાર તરીકે વર્તવું પડે છે ?
- (a) ઈજારો (b) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ
(c) પૂર્ણ હરીફાઈ (d) અલ્પહસ્તક ઈજારો
- (7) ઈજારાના બજારમાં વેચનારની સંખ્યા કેટલી હોય છે ?
- (a) એક (b) અલ્પ (c) અસંખ્ય (d) અમર્યાદિત
- (8) નીચેનામાંથી કયા બજારમાં વેચાણ ખર્ચ અનિવાર્ય છે ?
- (a) પૂર્ણ હરીફાઈ (b) ઈજારો
(c) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ (d) શુદ્ધ હરીફાઈ
- (9) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈમાં પેઢીની માંગરેખા કેવી હોય છે ?
- (a) ધન ઢાળવાળી (b) ઋણ ઢાળવાળી
(c) ખાંચવાળી (d) આડી ધરીને સમાંતર
- (10) સાધનનો પુરવઠો કેવો હોય તો સાધનની કિંમત એ જ ભાડું બને ?
- (a) સંપૂર્ણ મૂલ્યસાપેક્ષ (b) સંપૂર્ણ મૂલ્યઅનપેક્ષ
(c) મૂલ્યસાપેક્ષ (d) મૂલ્યઅનપેક્ષ
- (11) રિકાર્ડોના મતે કઈ જમીનને ભાડું મળે છે ?
- (a) પૂર્વ સીમાંત (b) સીમાંત (c) ફળદ્રુપ (d) બધી
- (12) વહેંચણીનો સીમાંત ઉત્પાદકતાનો સિદ્ધાંત કઈ આવકની વહેંચણી સમજાવે છે ?
- (a) સાધન દીઠ (b) વર્ગ દીઠ (c) વ્યક્તિ દીઠ (d) જૂથ દીઠ

Seat No. : _____

MD-201

May-2025

B.Com., Sem.-II

106 : Economics

(Principles of Economics-II)

(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Explain the concepts of Fixed Cost and Variable Cost. 14

OR

1. Explain the concepts of Average Revenue and Marginal Revenue in Monopoly market. 14

2. What is perfect competition ? Discuss the characteristics of perfect competition. 14

OR

2. Explain the long term equilibrium of the firm under perfect competition. 14

3. Explain the characteristics of Monopolistic competitive market. 14

OR

3. Explain the price determination process under monopoly. 14

4. Explain the marginal productivity theory of distribution. 14

OR

4. Explain the modern theory of Rent. 14

5. Answer the Multiple Choice Questions : (Any **seven** out of **twelve**) 14

(1) What is nature of total variable cost curve ?

- | | |
|---------------------------|---------------------------|
| (a) Negatively sloped | (b) Positively sloped |
| (c) Parallel to x -axis | (d) Parallel to y -axis |

(2) Total production cost \div Units of production = _____.

- | | |
|------------------------|---------------------------|
| (a) Average Fixed Cost | (b) Average Variable Cost |
| (c) Average Cost | (d) Marginal Cost |

- (3) In which market Average revenue and Marginal revenue are same ?
(a) Monopolistic competition (b) Perfect competition
(c) Monopoly (d) Oligopoly
- (4) From the following in which market goods sold are homogeneous ?
(a) Monopolistic competition (b) Monopoly
(c) Oligopoly (d) Perfect competition
- (5) How many are numbers of sellers in perfect competitive market ?
(a) Limited (b) Unlimited
(c) One (d) Few
- (6) From the following in which market firm has to act as a price taker ?
(a) Monopoly (b) Monopolistic competition
(c) Perfect competition (d) Oligopoly
- (7) How many are numbers of sellers in monopoly market ?
(a) One (b) Few
(c) Innumerable (d) Unlimited
- (8) In which of the following market selling cost is necessary ?
(a) Perfect competition (b) Monopoly
(c) Monopolistic competition (d) Pure competition
- (9) How is the demand curve in monopolistic competition ?
(a) Positively sloped (b) Negatively sloped
(c) Kinked (d) Parallel to Horizontal axis
- (10) How should be supply of factor so that the value of factor is equal to rent ?
(a) Completely elastic (b) Completely inelastic
(c) Value elastic (d) Value inelastic
- (11) According to Ricardo, which land gets rent ?
(a) Pre-marginal (b) Marginal
(c) Fertile (d) All
- (12) Which income distribution is explained by marginal productivity theory of distribution ?
(a) Per factor (b) Per class
(c) Per person (d) Per group
-

Seat No. : _____

MD-201

May-2025

B.Com., Sem.-II

106 : Economics

(Micro Economics-II)

(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. પૂર્ણ હરીફાઈ એટલે શું ? પૂર્ણ હરીફાઈવાળા બજારમાં પેઢીની ટૂંકાગાળાની સમતુલા સમજાવો. 14
અથવા
1. પૂર્ણ હરીફાઈમાં સરેરાશ આવક અને સીમાંત આવકના ખ્યાલો સમજાવો. 14
2. ઈજારો એટલે શું ? ઈજારામાં કિંમતનિર્ધારણની પ્રક્રિયા સમજાવો. 14
અથવા
2. કિંમત ભેદભાવ એટલે શું ? તે ક્યારે શક્ય અને નફાકારક બને ? 14
3. ઈજારાયુક્ત હરીફાઈમાં જૂથની સમતુલાનો ખ્યાલ સમજાવો. 14
અથવા
3. અલ્પહસ્તક ઈજારાનો અર્થ આપી તેના લક્ષણો સમજાવો. 14
4. વહેંચણીનો સીમાંત ઉત્પાદકતાનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 14
અથવા
4. રિકાર્ડોનો તફાવતી ભાડાનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 14
5. બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (12 માંથી કોઈપણ 7) 14
 - (1) પૂર્ણ હરીફાઈના બજારમાં સરેરાશ આવકની રેખા કેવી હોય છે ?
 - (a) x -ધરીને સમાંતર
 - (b) y -ધરીને સમાંતર
 - (c) ઋણ ઢાળવાળી
 - (d) ધન ઢાળવાળી
 - (2) વાહનવ્યવહારના ખર્ચનો અભાવ એ કયા બજારનું લક્ષણ છે ?
 - (a) ઈજારો
 - (b) અલ્પહસ્તક ઈજારો
 - (c) પૂર્ણ હરીફાઈ
 - (d) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ

- (3) કયા સમયગાળામાં પેઢીઓની સંખ્યામાં વધઘટ થતી નથી ?
- (a) અતિ લાંબાગાળામાં (b) ટૂંકાગાળામાં
(c) મધ્યમ ગાળામાં (d) લાંબાગાળામાં
- (4) નીચેનામાંથી કયા બજારનો ખ્યાલ માત્ર સૈદ્ધાંતિક છે ?
- (a) હરીફાઈ (b) મર્યાદિત ઈજારો
(c) અલ્પહસ્તક ઈજારો (d) શુદ્ધ ઈજારો
- (5) નીચેનામાંથી કયા બજારમાં ઉદ્યોગની સમતુલાનો પ્રશ્ન ઉદ્ભવતો નથી ?
- (a) પૂર્ણ હરીફાઈ (b) ઈજારો
(c) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ (d) અપૂર્ણ હરીફાઈ
- (6) ઈજારદાર પેઢીની માંગરેખા કેવી હોય છે ?
- (a) y -ધરીને સમાંતર (b) x -ધરીને સમાંતર
(c) ઋણ ઢાળવાળી (d) ધન ઢાળવાળી
- (7) કયા બજારમાં પેઢીનો વસ્તુની કિંમત પર અંકુશ વધુ હોય છે ?
- (a) ઈજારો (b) પૂર્ણ હરીફાઈ
(c) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ (d) અલ્પહસ્તક ઈજારો
- (8) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈનો ખ્યાલ કયા અર્થશાસ્ત્રીએ રજૂ કર્યો છે ?
- (a) પ્રો. ચેમ્બરલીન (b) શ્રીમતી જોન રોબિન્સન
(c) પ્રો. માર્શલ (d) પ્રો. હિક્સ
- (9) વસ્તુ વિકલન કયા બજારનું ખાસ લક્ષણ છે ?
- (a) ઈજારો (b) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ
(c) પૂર્ણ હરીફાઈ (d) અલ્પહસ્તક ઈજારો
- (10) વહેંચણીના સીમાંત ઉત્પાદકતાના સિદ્ધાંત મુજબ સાધનને લાંબાગાળે કેવા પ્રકારનું વળતર મળે છે ?
- (a) સીમાંત ઉત્પાદકતા કરતાં વધુ (b) સીમાંત ઉત્પાદકતા બરાબર
(c) સીમાંત ઉત્પાદકતા કરતાં ઓછું (d) સરેરાશ ઉત્પાદકતા બરાબર
- (11) આધુનિક સિદ્ધાંત પ્રમાણે ભાડું કેવું ગણાય છે ?
- (a) તક્ષવતી (b) કરારી
(c) અછત (d) અધિશેષ
- (12) કયા અર્થશાસ્ત્રીએ દર્શાવેલ ભાડું તક્ષવતી ભાડું તરીકે દર્શાવાય છે ?
- (a) રિકાર્ડો (b) માર્શલ
(c) મિલ (d) રોબિન્સન

Seat No. : _____

MD-201

May-2025

B.Com., Sem.-II

106 : Economics

(Micro Economics-II)

(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. What is perfect competition ? Explain the short term equilibrium of the firm in perfect competitive market. 14

OR

1. Explain the concepts of average revenue and marginal revenue in perfect competition. 14

2. What is Monopoly ? Explain the price determination process under monopoly. 14

OR

2. What is price discrimination ? When is price discrimination possible and profitable ? 14

3. Explain the concept of group equilibrium in monopolistic competition. 14

OR

3. Explain the meaning and characteristics of oligopoly. 14

4. Explain the marginal productivity theory of distribution. 14

OR

4. Explain theory of differential rent of Ricardo. 14

5. Answer the Multiple Choice Questions : (Any **seven** out of **twelve**) 14

(1) How is the curve of average revenue in perfect competitive market ?

- (a) Parallel to x -axis (b) Parallel to y -axis
(c) Negatively sloped (d) Positively sloped

(2) Negligible transportation expense is the characteristic of which market ?

- (a) Monopoly (b) Oligopoly
(c) Perfect competition (d) Monopolistic competition

- (3) In which time period number of firms are not changed ?
(a) Very long (b) Short
(c) Medium (d) Long
- (4) From the following, which market has only theoretical concept ?
(a) Competition (b) Limited monopoly
(c) Oligopoly (d) Pure monopoly
- (5) From the following in which market question of equilibrium of an industry is not arised ?
(a) Perfect competition (b) Monopoly
(c) Monopolistic competition (d) Imperfect competition
- (6) How is the demand curve of monopolist firm ?
(a) Parallel of y-axis (b) Parallel to x-axis
(c) Negatively sloped (d) Positively sloped
- (7) In which market firm has more control over price of the goods ?
(a) Monopoly (b) Perfect competition
(c) Monopolistic competition (d) Oligopoly
- (8) Which economist has given the concept of monopolistic competition ?
(a) Prof. Chamberlin (b) Mrs. John Robinson
(c) Prof. Marshall (d) Prof. Hicks
- (9) Which market has special feature of product differentiation ?
(a) Monopoly (b) Monopolistic competition
(c) Perfect competition (d) Oligopoly
- (10) As per the theory of marginal productivity theory of distribution, which type of return is obtained by factor in long run ?
(a) More than Marginal productivity (b) Equal to Marginal productivity
(c) Less than Marginal productivity (d) Equal to Average productivity
- (11) How is the rent according to modern theory ?
(a) Differential (b) Contractual
(c) Scarcity (d) Absolute
- (12) According to which economist, given rent is represented as differential rent ?
(a) Ricardo (b) Marshall
(c) Mill (d) Robinson